

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

В статті обґрунтовано доцільність розвитку інформаційно-аналітичної компетентності у педагогів професійного навчання професійно-технічних навчальних закладів. Означено поняття «інформаційно-аналітична компетентність педагогів професійного навчання», організаційно-педагогічні умови та механізми розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогів професійного навчання. Розкрито структуру системи інформаційно-електронних ресурсів як науково-методичний супровід розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогів професійного навчання ПТНЗ.

Ключові слова: інформаційно-аналітична компетентність, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційно-електронний ресурс, педагоги професійного навчання.

В статье обоснована целесообразность развития информационно-аналитической компетентности у педагогов профессионального обучения профессионально-технических учебных заведений. Обозначено понятие «информационно-аналитическая компетентность педагогов профессионального обучения», организационно-педагогические условия и механизмы развития информационно-аналитической компетентности педагогов профессионального обучения. Раскрыта структура системы информационно-электронных ресурсов как научно-методическое сопровождение развития информационно-аналитической компетентности педагогов профессионального обучения ПТУЗ.

Ключевые слова: информационно-аналитическая компетентность, информационно-коммуникационные технологии, информационно-электронный ресурс, педагоги профессионального обучения.

In the article the expediency of information and analytical expertise in the professional training of teachers of vocational schools. Author determined concept of "information-analytical competence of teachers of vocational training", the organizational and pedagogical conditions and mechanisms of information-analytical competence of teachers training. The structure of information and electronic resources as scientific and methodological support of information-analytical competence of teachers professional training of VET.

Key words: ICT, information and electronic resources, information and analytical expertise, teachers training.

Стрімке зростання інформації та інформаційних потреб впливає на професійне життя будь-якого фахівця, доповнюючи і технологічно змінюючи його професійні компетентності, зокрема, й компетентності педагогів професійного навчання професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ). За цих умов перед педагогом професійного навчання постає додаткова важлива функція – інформаційно-аналітична, яка направлена не стільки на вміння пошуку, оцінювання і використання інформації у своїй професійній діяльності, а скільки на здатність аналізувати, оцінювати та структурувати наявну інформацію, використовувати сучасні методи, форми та засоби її опрацювання, прогнозувати на основі опрацьованої інформації розвиток певних явищ і процесів у ПТНЗ.

Інформаційно-аналітична робота дозволяє перейти від розгляду окремих фактів до виявлення проблемних зон, визначення причинно-наслідкових зв'язків між різними типами інформації. Отже, нагальною постає потреба у педагогічних працівниках, які готові й здатні працювати з великим обсягом різної інформації, яка є водночас «сировиною» і «продуктом» їхньої професійно-педагогічної діяльності. У зв'язку з цим інформаційно-аналітична діяльність для педагогів професійного навчання ПТНЗ стає безпосередньою складовою їхньої професійно-педагогічної діяльності й вимагає від них високого рівня інформаційно-аналітичної компетентності (ІАК), розвиток якої неможливий без належного науково-методичного супроводу на основі ІКТ.

Аналіз наукових джерел показує, що науковцями розглянуто аспекти інформаційно-аналітичної діяльності фахівців (В. Биков, Ю. Брановський, Н. Гендіна, Ю. Зубов, В. Минкіна, Н. Сляднева та ін.), формування інформаційно-аналітичних умінь у педагогів (В. Загвязінський, Е. Карпенко, Т. Климова, О. Найн та ін.), інформаційно-аналітичної компетентності педагогів (Т. Єлканова, О. Назначило, А. Оробинський та ін.), інформаційно-

аналітичної компетентності педагогічних працівників у системі ПТО (Т. Волкова, Л. Петренко, В. Ягупов та ін.). На даний час недостатньо висвітленими залишаються питання інформаційно-аналітичної компетентності педагогів професійного навчання ПТНЗ, що зумовило тему нашого дослідження.

Мета статті полягає у висвітленні системи інформаційно-електронних ресурсів що сприяє розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогів професійного навчання ПТНЗ.

Аналіз діяльності педагогів професійного навчання ПТНЗ і наукових джерел дозволив нам визначити:

– інформаційно-аналітичну компетентність педагогів професійного навчання як складову їхньої професійно-педагогічної компетентності, що включає інформаційно-аналітичні знання, навички, вміння, здатності, професійно важливі якості, особистий досвід у сфері пошуку, оцінювання, використання, збереження, аналізу, оформлення й передачі інформації за допомогою різних засобів, методів і форм професійно-педагогічної діяльності в ПТНЗ, що дає змогу оперативно орієнтуватися в інформаційному просторі ПТНЗ, брати активну участь у його формуванні, а також успішно реалізовувати інформаційно-аналітичну функцію як суб'єктів професійно-педагогічної діяльності в системі ПТО;

– організаційно-педагогічні умови розвитку інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ, що є планування й організація процесу навчання в системі методичної роботи обласного навчально-методичного центру професійно-технічної освіти; розроблення індивідуального плану (щоденника) саморозвитку педагогічного працівника; вибір форм і методів, адекватних професійному і життєвому досвіду педагогічного працівника; мотивація до самоосвітньої пізнавальної діяльності педагогічного працівника; стимулювання рефлексивної позиції суб'єктів навчання на всіх етапах розвитку інформаційно-аналітичної компетентності;

– механізми розвитку ІАК педагогів професійного навчання ПТНЗ – методична робота обласного навчально-методичного центру професійно-технічної освіти та керована самоосвіта як форма привласнення соціального досвіду й основа розвитку індивідуальної практики працівника;

– методику розвитку ІАК педагогічних працівників ПТНЗ на основі науково-методичного супроводу із використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема системи інформаційно-електронних ресурсів [1].

Співробітниками лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, для забезпечення розвитку ІАК педагогічних працівників ПТНЗ, розроблено систему електронних-інформаційних ресурсів, що складається з «Інформаційно-наукового центру професійно-технічної освіти», «Інформаційно-освітньої ресурсної бази ПТНЗ», «Віртуального професійно-освітнього середовища» (рис. 1). Доступ до інформаційних ресурсів здійснюється через сайт лабораторії дистанційного професійного навчання (<http://iptolab.wix.com/index>).

Інформаційно-освітній ресурс «Інформаційно-науковий центр професійно-технічної освіти» містить матеріали, що призначені не лише обміну інноваційними ідеями між науковцями і педагогічними працівниками ПТНЗ, але й виробленню стратегії спільної діяльності, спрямованої на покращення освітньої діяльності ПТНЗ. У ньому розміщуються науково-методичні матеріали за рубриками: дистанційний круглий стіл; Інтернет- семінари; тематичні відео консультації; відео-презентації; методичні рекомендації (рис. 2).

В Інформаційно-освітній ресурсній базі ПТНЗ (рис. 3) розміщуються професійно-педагогічні напрацювання педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів, зокрема й педагогів професійного навчання. Інформація структурована за напрямками підготовки у ПТНЗ, за призначенням для різних категорій педагогічних працівників-та галузями виробництва (рис. 4).

Лабораторія дистанційного професійного навчання
 Інституту професійно-технічної освіти НАПН України
 Ввод / Регистрація
 Тел: 252-71-76
 e-mail: iptolab@ukr.net

ПРОЕКТИ

 Тема НДР: Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів.

ІНФОРМАЦІЙНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНІЯ РЕСУРСНА БАЗА ІПН
ВІРТУАЛЬНЕ ПРОФЕСІЙНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Назва теми дослідження: Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів.
 Класифікаційна група НДР: фундаментальна НДР
 Виконавчий НДР: Лабораторія "Технології дистанційного професійного навчання" Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, 03045, м. Київ, Чаласька шосе, буд. 99, р/р 3521400;044762 УДІ у м. Києві ІПН 020013
 Науковий напрям, проблема дослідження: напрям з Якість освіти України розвитком освіти. Наукові засади управління розвитком професійної компетентності фахівця.
 Мета і призначення НДР: Мета НДР полягає в обґрунтуванні теоретичних і методичних основ розвитку інформаційно-аналітичної

Рис. 1. Скриншот сайту та інформаційно-електронних систем лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

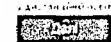

Лабораторія дистанційного професійного навчання
 Інституту професійно-технічної освіти НАПН України
 Ввод / Регистрація
 Тел: 252-71-76
 e-mail: iptolab@ukr.net

ІНФОРМАЦІЙНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Дистанційний круглий стіл

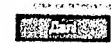
Інтернет-семінари

Тематичні відео-консультації

Відео-презентації

Методичні рекомендації

Рис. 2. Скриншот інформаційно-електронного ресурсу «Інформаційно-науковий центр професійно-технічної освіти»

ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЯ РЕСУРСНА БАЗА ПТНЗ

В Інформаційно-освітній ресурсній базі ПТНЗ розміщуються професійно-педагогічні матеріали, розроблені спеціалістами професійно-технічних навчальних закладів. Інформація структурована за призначенням для різних категорій педагогічних працівників і галузями виробництва.

Вся інформація, розміщена на сайті, надається вільно з метою знайомства. Авторами і творцями даного сайту не несуть відповідальності за використання посилаєм інформації, наданої на сайті. Інформація захищається Всесвітньою конвенцією про авторське право 1952 р., Цивільним кодексом України, Законом України «Про авторське право та суміжні права» та іншими чинними нормативно-правовими актами України. Нагадаємо, що за незаконне використання, законодавством України передбачена юридична відповідальність.

Вибірть кнопку за вашими інтересами.

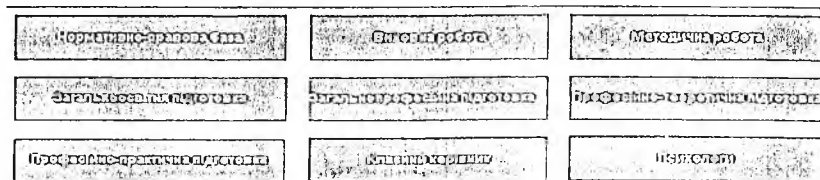

Рис. 3. Скриншот інформаційно-електронного ресурсу «Інформаційно-освітня ресурсна база ПТНЗ»

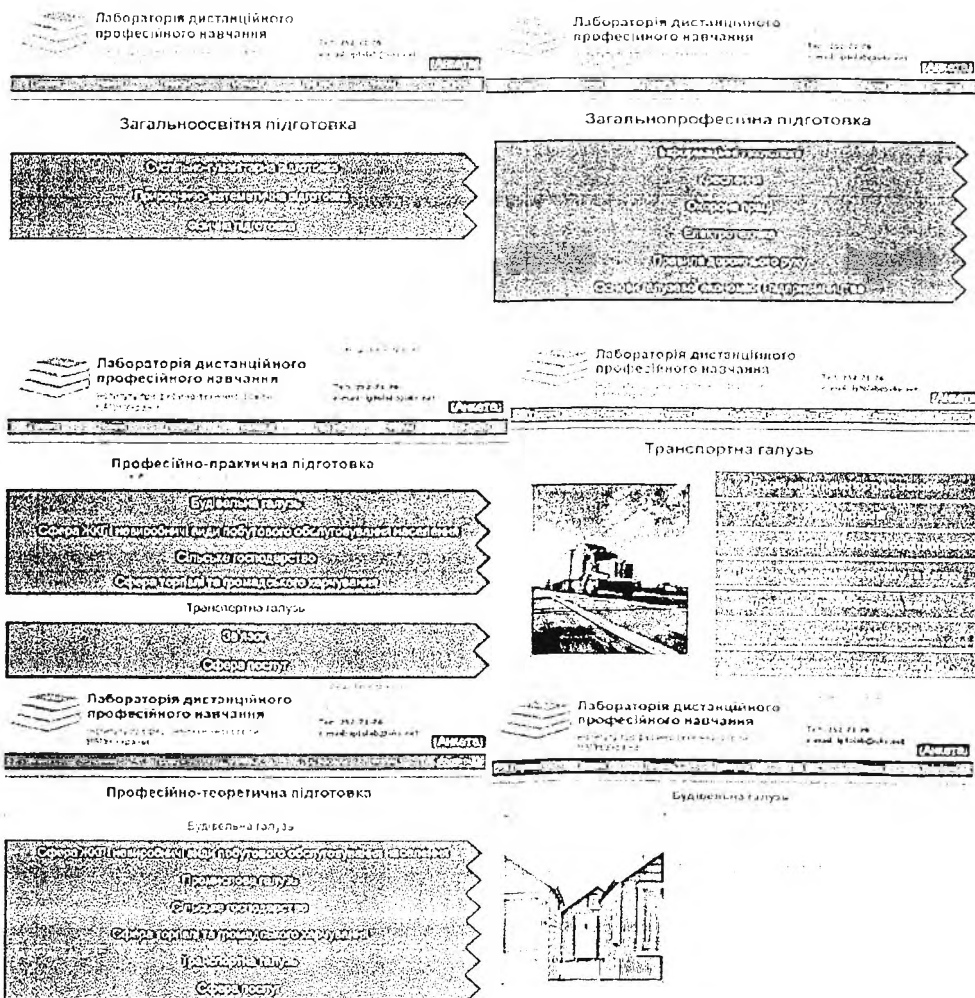

Рис. 4. Скриншот Інформаційно-освітньої ресурсної бази ПТНЗ за напрямками підготовки

Матеріали призначені для забезпечення педагогів ПТНЗ навчально-методичними розробками, поширення передового інноваційного досвіду в системі ПТО, становлення і вдосконалення професійної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ, впровадження у навчально-виховний та навчально-виробничий процес нових ідей та авторських методик.

Інформаційно-електронний ресурс «*Віртуальне професійно-освітнє середовище*» (рис 5.) дає змогу педагогічним працівникам професійно-технічних навчальних закладів організувати спілкування на професійні теми, публікувати свої матеріали та брати участь у їх обговоренні, отримувати кваліфіковані консультації та поради експертів, організувати спільну діяльність науковців, педагогів, учнів, батьків.

Рис. 5. Скриншот інформаційно-електронного ресурсу «*Віртуальне професійно-освітнє середовище*»

Розв'язання проблеми розвитку ІАК педагогічних працівників ПТНЗ значною мірою залежить від науково-методичного супроводу, що сприяє самоосвіті та саморозвитку педагогів професійного навчання, їх активізації у професійно-педагогічній діяльності, ефективному проектуванню навчально-виховного і навчально-виробничого процесів в ПТНЗ, досягненню результатів відповідно до запланованих цілей. Суть даної наукової роботи полягає у створенні інформаційно-освітнього середовища, в якому відбувається взаємодія науковців, методистів, педагогічних працівників ПТНЗ, а результатом є позитивні зміни як у навчальному процесі, так і підвищенні рівня їх професійної компетентності, зокрема інформаційно-аналітичної.

Література

1. Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ: теорія і практика. Монографія / В.В. Ягупов, Н.О. Величко, І.В. Гириловська, А.Г. Гуралюк, Д.О. Закатнов, Л.А. Майборода, В.В. Паржницький, за наук. ред. В.В. Ягупова: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 176 с.

